

Szovátai Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató

XI. évf. 103. szám 2012. november

Idősek napjára

Immár 12. éve szervezi meg minden ősszel a szovátai önkormányzat az Idősek és nyugdíjasok napját, mindannyiszor hetekkel későbbi időpontban, mint ahogyan szerte a világban szokás megemlékezni az idősebb generációról.

Néhány év óta ez alkalomból külön köszönti azokat a házaspárokat, akik abban az évben ünnepelték vagy ünnepelik ötvenedik házassági évfordulójukat, tehát az aranylakodalmasokat.

Ez évben november 27-én 17 órai kezdettel hívja találkozóra az időseket az önkormányzat. Most viszont nem a művelődési házba. Máshol és más formában szándékoznak az idén megszervezni. Lapzártunkkor a helyszínről még egyzetések folytak. Mikor véglegessé válik a helyszín, az önkormányzat a Sóvidék televízió keresztül nyilvánossá teszi. S mert a szervezéshez szükséges a résztvevők számát előre tudni, egyúttal felkéri mindazokat, akik szeretnének részt venni a rendezvényen, hogy a polgármesteri hivatal titkárságán személyesen vagy telefonon (0265 570 218 vagy 0265 570 849) november 23-mal bezárólag – 8-16 óra között – jelentsék be részvételi szándékukat!

Határkiigazítás

Ne dobbanjon szokatlanul nagyot a szívünk! Nem arról a határról van szó, amelyre első reflexből gondolunk.

A határkiigazításra a szovátai és parajdi önkormányzat készül. Az illyésmezői részen valamint a havasokon van kiigazítanivalójuk. Pontosabban a régi határt szeretnék visszaállítani a két település között, amely egyben ezen a szakaszon Maros és Hargita megye közötti határt is jelenti.

Az 1968-as megyésítés során megváltoztatták a korábbi, több évszázados határt. Az említett települések között és a megyék előtt korábban létező Marosszék és Udvarhelyszék közötti határokat egy meggondolatlan gesztussal, ami most a birtoklevelek kiosztásánál mindkét településen gondot okozott.

A kiigazításhoz szükséges mindkét település, illetve mindkét megye önkormányzati testületének döntése. Bármelyik hiányában csakis bírósági úton oldható meg ez a probléma.

Nagy követ a nagy követ

Nem tévedésből és nem dadogás miatt került ez a cím cikkünk fölé, hanem az élet adta. Ugyanis városunkban járt egy nagy követ, hogy megnézzék a nagy követ.

De elég a titokzatosságból! Abodi László beszámolója mindjárt érthetőbbé teszi, miről is van szó.

Városunkba járt a holland nagykövet

Pénteken, november 9-én, délután 10 órai kezdettel a Városi Tanács kertjében egy emlékműavatásra került sor. Az emlékkövet amelyet több hónapja helyeztek el a kertben, az ismeretlen gyerekekért állították célja, hogy tudatosítsa az emberekben a Föld összes gyerekének kijáró egyenlő esély jogát, és hogy az emlékmű helyét egy olyan helyre formálja, ahol elgondolkozni lehet, illetve virágokat helyezhetnek el azon gyerekek emlékére akik nem kellett volna még eltávozzanak közülünk. Az avatáson a holland nagykövet is részt vett.

Az avatóünnepséget egy köszöntőbeszéd nyitotta meg, ahol polgármesterünk, Péter Ferenc, majd a holland nagykövet Van Bonzel szolt pár szót a résztvevőknek. Ezt követően a szovátai ifjak különféle előadásokkal szórakoztatták idegenből érkező barátainkat. Van Bonzel, határozottan kijelentette, ő személy szerint kimondottan jól érzi magát váro-

sunkban. Beszélgetésünk során elmondta, kimondottan csak az emlékkő avatásra érkezett.

„Máskor is szeretnénk Szovátára jönni, de erre sajnos csak a jövőben van lehetőség. Most jelenleg csak erre a különleges alkalomra érkezünk. Nagyon büszke vagyok, hogy találkozhatam a gyerekekkel és, hogy láthatam az emlékművet melyet nem csak Szovátára hanem még a világ különböző településeire elhelyeztünk.” – mondta el Johannes Hendrik Mattheus van Bonzel.

Az ünnepélyen Edwin Mentnik, a holland segélyalapítvány képviselője is részt vett, aki kérdésünkre elmondta, immár 24-ik alkalommal jár Szovátán, és csak jót tud mondani az itteni környezetről, emberekről. „Úgy láttam, hogy az utóbbi tíz-tizenöt évben rengeteg dolog megváltozott Szovátán. Látom, hogy sok a fejlődés, nagy hangsúlyt fektetnek a város kinézetére. Megpróbálnak min-

dent megtenni, hogy az idelátogató vendégek jól érezzék magukat, amely persze jelentős anyagi bevételeket jelent. Nagyon nehéz számomra megmondani, hogy min kell változtatni, de azt, hogy min nem kell sokkal könnyebb. Többek közt a barátságosságon, nyitottságon és azon, ahogyan a vendégeket fogadják. Ennek okán a szívem mindig visszahúz Szovátára. Tehát ezen sosem kell változtatni.”

„Elsősorban a holland-szovátai barátság elmélyítése az, ami már évtized óta nagyon szépen virágzik, ezzel az emlékművel még jobban megalapozódott” – mondta el az avatás után polgármesterünk, Péter Ferenc. „Azért nem szabad megelégedezni, hogy ez a barátság, ami itt kialakult a holland és a szovátai közösség között, nagyon fontos számunkra” – fűzte hozzá a polgármester.

Abodi László

**Drágám.
Az élet olyan, mint a hó.
Nem tudod megtartani,
De vigasztal az, hogy létezett
Órákig, hónapokig, évekig.**

Ez áll három nyelven felírva a nagy köre a ráerősített rózsaszál mellett. A szerzője Herman van Veen holland költő, akinek kezdeményezésére a világ különböző részeiből összehordott hatalmas kötömbökből egy rózsát ábrázoló

emlékművet hoztak létre az ismeretlen gyermeknek a holland D r e n t e városában. Ahonnan követ szállítottak Dentre-be, ott szintén felállítottak egy másik követ, amelyen elhelyeztek egy rózsát ábrázoló plakettet és a fenti idézetet.

Szovátá egyike a világ azon településeinek, amely részese ennek a programnak.

Egy cserepeskői andezit kötömbökből immár ott áll a Városháza udva-

rán hirdetni egyúttal a hollandokkal való barátságot.

A székely ruhában felvonult – a csipős hideg ellenére, ingben, mellényben – szovátai gyerekek szép népzenei és néptánc bemutatója is a holland vendégek számára minden bizonnyal feledhetlenné tették ezt a napot.

A műsor végén a gyermekek által fújta szappanbuborék-felhő is a mulandó szépséget bizonyította.

Molnos Ferenc

Elment

Elment Páll Lajos.

Úgy ment el, ahogyan élt, különösebb felhajtás nélkül. Az utolsó napok kórházi figyelme, sőt, a temetés is csupán olyan volt számára, mint egy kiállítás-megnyitó kíváncsi tekinteteket összevonó pillanata, amely nélkül mégsem lehet meg egy kiállítás, de amely feszélyezi, és amelynek türelmetlenül várja a végét, hogy visszamenekülhessen abba a csendes magányba, ahol védelmet és nyugalmat találhat.

Elment Páll Lajos.

Elment Kalonda oldalába örök nyugalmat találni.

Az emléket idéző és őt méltató beszédek visszhangja hamarosan elül a tájon. A sírhantra helyezett koszorúk virágai hamarosan elhervadnak, és akkor – mintha minden visszaállna a régi kerékvágásba – csendes hétköznapiak következnek, és Ő a csendes hétköznapiakat szerette.

De semmi sem állhat már vissza a régi kerékvágásba. Hiánya belengi a házat, amelyet egykor fészeknek és menedéknak épített, belengi a szülőfalut, amely maga sem tudja még, hogy mit veszített, és az egész a Kárpát-medencét, ahol barátai, nemzettársai voltak és vannak.

Utolsó versét megírta, utolsó képét megfestette, nincs tovább. A mű s az élet bevezetett.

Az ecset a fényben immár borozgathat, nem feszül alája vászondob.

Páll Lajos elment.

Elment és mégis itt van. Tudom, az idő múlásával egyre inkább jelen lesz, ahogyan tán még életében sem volt jelen. Nagyobb fontosságot nyer majd minden kiejtett szava, minden ecsetvonása. A síron túlról is hű lesz szülőföldjéhez és népéhez. Onnan is szólni fog hozzánk. Csendesen, rövidre fogva, csöppet sem toladóan, de határozottan. Ahogyan életében is tette.

Molnos Ferenc

Szováta Város:

Szováta, Fő út, 155 szám

Tel: 0265 570 218

Fax: 0265 570 524

E-mail:

secretariat@primaria.szovata.ro

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Lőrinczi Alexandra (szülei: Lőrinczi István és Káló Mónika); Káló Szilárd (édesanyja: Káló Verónika); Király Alexandra (szülei: Király Alexa Marcel és Deák Erika); Ambrus Márton Lajos (szülei: Ambrus Márton és Horváth Erika); Marton Bence Sebastian (szülei: Marton Arnold és Marton Gabriela Bogdana); Domokos Vivien (szülei: Domokos Mihály és Domokos Melinda); Bertalan Csongor (szülei: Bertalan István és Kacsó Piroska); László Eszter Tímea (szülei: László József és László Csilla); Tóth Botond Kende (szülei: Tóth Csaba Sándor és Kálmán Enikő);

Isten éltesse Öket!**Házasságot kötöttek:** –

Elhunytak: Bedő Dezső (1962) – Farkas utca 25 szám; Lőrinczi László (1972) – Május 1 utca 67 szám; Kovács István (1928) – Mester utca 25 szám; Ilyés Edith (1939) – M. Eminescu lakónegyed N5/19 szám; Lukács Irén (1930) – Csörgő utca 10 szám;

Nyugodjanak békében!**Parlamenti választások december 9-én**

A 888/2012- es Kormányhatározat 2012. december 9-re tűzte ki a parlamenti választások időpontját.

Mivel a romániai parlament két kamarás, ezért egyszerre választanak képviselőházi és szenátusi tagokat.

A választási rendszer a 2008-ban bevezetett egyéni választókerület, egyfordulós, arányos kompenzációs. Az országot 315 képviselői és 137 szenátusi választókerületre osztották. A választókerületekben az győz, aki a szavazatok abszolút többségét (legalább 50%+1 szavazat) megszerzi. Ezután a töredékszavazatokot összeadják, majd az el nem nyert maradék mandátumokat a töredékszavazatok megoszlása szerint arányosan osztják szét a bejutási küszöböt elért pártok között. A bejutási küszöb progresszív: 5% egy párt esetén, 8% a kettő, 9% a három és 10% négy vagy annál több pártból álló koa-

líciónk esetében.

Minden indulni szándékozó jelöltnek 5 havi minimálbérek megfelelő (2012-ben ez 3500 lej) letétet kell előre befizetnie. A letétet csak az a párt kapja vissza, amely országosan legalább 2%-ot ért el, független jelöltek esetén pedig az, aki a választókerület érvényes szavazatainak legalább 20%-át.

Induló pártok, pártszövetségek:

- Szociálliberális Unió (Uniunea Social-Liberală, USL). Tagjai: Szociáldemokrata Párt (Partidul Social Democrat, PSD), Országos Szövetség Románia Haladásáért (Uniunea Națională pentru Progresul României, UNPR), Nemzeti Liberális Párt (Partidul Național Liberal, PNL), Konzervatív Párt (Partidul Conservator, PC);

- Igaz Románia Szövetség (Alianța României Dreaptă, ARD). Tagjai: Demokrata Liberális Párt (Partidul Democrat Liberal, PDL); Polgári Erő (Forța Civică, FC),

Kereszténydemokrata Nemzeti Parasztpárt (Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat, PNȚCD);

- Dan Diaconescu Néppártja (Partidul Poporului – Dan Diaconescu, PP-DD);

- Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ);

- Nagy-Románia Párt (Partidul România Mare, PRM);

- Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP);

Maros megye tizenkét parlamenti mandátumáért hatvanhatan indulnak: huszonnégyen szenátornak, negyvenketten pedig képviselőnek jelöltették magukat.

Szenátornak a 2-es számú körzetben, amelyhez Szováta is tartozik a következők jelöltették magukat: dr. Schwartz Ladislau (ARD), Cosmin Duma (USL), Markó Béla (RMDSZ), Dorin Ovidiu Dogar (PPDD), Sorin Pădureanu (PRM), Tőkés András

(EMNP).

Az 5-ös számú képviselői körzetben, amelyhez Szováta tartozik a jelöltek: Meleg Viktor (ARD),

Dinu Socotar (USL), Borbély László (RMDSZ), Tiberiu Gabor (PPDD), László György (EMNP).

Választási iroda száma	Választókerület	Választási iroda székhelye
1	Kopac, Mező, Őzike, József Attila, Hosszú, Vetés, Vadász utcák	Szakadati iskola Hosszú utca 138 szám
2	Mihai Eminescu lakónegyed	S. Illyés Lajos Általános Iskola Fő út 196/A szám
3	Csendes, Tó, Fülemüle, Patak, Tölgyes, Mester, Rózsa, Géra, Restád, Kisbük, Akác, Kisállomás, Hóvirág, Hársfa, Rakottás utcák, Virág lakónegyed, Fő út a 187-225 és a 188 – 288 számok között	S. Illyés Lajos Általános Iskola Fő út 196/A szám
4	Sómező, Csörgő, Sport utcák, Petőfi Sándor lakónegyed, Fő út a 119 – 185 és a 120 – 186 számok között	Városháza Fő út 155 szám
5	Fenyő, Szarvas, Cseresznyés, Tulipán, Szabadság, Nyárfa, Csillag, Tivoli, Rózsák, Nyár, Sas, Hajnal, Patakmajor, Kicsimező, Nap, Égerfa utcák	Fürdőtelepi könyvtár Rózsák útja 99 szám
6	December 22, Gyár, Nagyállomás, Pacsirta, Malom, Farkas, Nicolae Bălcescu, Templom, Tavasz, Kurta utcák, Bececs lakónegyed, Fő út az 1 – 117 és a 2 – 116 számok között	Domokos Kázmér Művelődési Ház Fő út 30 szám
7	Juhod, Május 1, Rigó, Bánya, Parajdi, Szil, Sebesd utcák	Parajdi úti iskola Parajdi út 46 szám
8	Illyésmező	Illyésmezői kultúrotthon

Változások a szociális szolgáltatások terén

Változásokat eszközöltek a három legfontosabb szociális szolgáltatás terén. Módosult a 416/2001-es garantált minimális jövedelem törvény, a 277/2010-es családi pótlék törvény, valamint a 111/2010-es gyereknevelési sürgősségi kormányrendelet.

A 416-os törvény legfontosabb módosításai:

☒ a család havi jövedelmének megállapításakor figyelmen kívül kell hagyni a kiegészítő személyi költséget valamint a családi pótlékot

☒ októbertől minden segélyben ré-

szesülő család vagy személy háromhavonta köteles felújítani a kérést és a saját bevallásra tett nyilatkozatot. Ha a család szociális segélyben és családi pótlékban is részesül, ezen kérést és nyilatkozatot mindkét juttatásra egyben felújíthatja.

A 277-es törvény módosításai alapján októbertől minden segélyben részesülő család vagy személy háromhavonta köteles felújítani a kérést és a saját bevallásra tett nyilatkozatot. A családi pótlék különleges célú juttatás, és

nem veszik figyelembe a jogi kötelezettségek fizetése vagy egyéb társadalombiztosítási ellátások meghatározásakor.

Október 1-jétől megnövekedett a gyereknevelés havi juttatása a nettó jövedelem 75%-ról 85%-ra. Ugyanakkor eltörölték a fizetett gyereknevelési szabadság csak az első 3 született gyermekre való korlátozását is.

Közös módosítás mindhárom rendelet esetében:

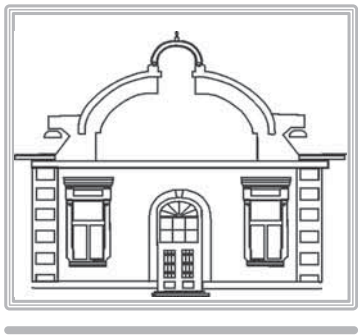
Azok a fentebbi törvények ál-

tal biztosított juttatásokban több mint 6 hónapja részesülő személyek, akik a helyi adók – terület-, épület- és lakásadó – kifizetését elmulasztották és adósok, áprilistől nem részesülhetnek ezekben a támogatásokban. Március végéig lehet törleszteni az előző év elmaradásait, aki hátrálékkal rendelkezik, az eddig az időpontig fizethet. Amennyiben egy segélyezett személy adó tartozással rendelkezik, öt hónapra felfüggesztik a támogatás folyósítását. Ha ezalatt az idő alatt kifizeti az adósságát,

akkor megkapja az elmaradt összeget is, ha nem, a hatodik hónapban elveszíti jogosultságát. A rendelkezés alól felmentik azon egyedülálló személyeket, akik egy vagy több gyermeket nevelnek.

A módosítások maguk után vonják a 70/2011-es, fűtéstámogatásra vonatkozó sürgősségi kormányrendelet változását is. Ez év októbertől a támogatást igénylő család jövedelmébe nem számít be a kiegészítő személyi költség valamint a családi pótlék.

Mátyás Imola

Alegeri pentru Camera Deputaților și Senat – 9 decembrie 2012

Prin Hotărârea de Guvern nr.888/2012, a fost stabilită data de 9 decembrie 2012 pentru desfășurarea alegerilor pentru Camera deputaților și a Senatului.

Legea care stabilește cadrul juridic general pentru organizarea și desfășurarea alegerii Camerei Deputaților și a Senatului, este legea nr.35 din 2008, cu modificările și completările ulterioare.

Alegerea reprezintă desemnarea prin vot direct sau prin votul electorilor a persoanelor destinate a ocupa o funcție politică.

Alegerile generale din România au loc la fiecare patru ani, când se aleg membrii Parlamentului din Camera Deputaților și Senat. Mandatul acestora durează patru ani.

Alegerile parlamentare în România se desfășoară cu respectarea caracterului universal, egal, direct, secret și liber exprimat al votului, în condițiile legii.

Cetățenii români au dreptul de vot de la vârsta de 18 ani, dacă această vârstă a fost împlinită până în ziua alegerilor inclusiv.

Fiecare alegător are dreptul la un singur vot pentru alegerea Camerei Deputaților și la un singur

vot pentru alegerea Senatului.

Fiecare alegător își exprimă votul personal. Exercițarea votului în numele altui alegător este interzisă. Votul exercitat în cadrul alegerilor este secret.

Alegerile se desfășoară într-o singură zi care poate fi numai duminică.

Pentru organizarea alegerilor se constituie circumscripții electorale la nivelul celor 41 de județe, o circumscripție în municipiul București și o circumscripție separată pentru românii cu domiciliul sau reședința în afara țării. Numărul total al circumscripțiilor electorale este de 43.

Prin circumscripție electorală se înțelege unitatea administrativ-teritorială - județ sau municipiul București - ori circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul sau reședința în afara țării, în care se organizează alegeri și la nivelul căreia se atribuie mandate, în funcție de rezultatele alegerilor.

Alegătorii votează numai la secția de votare la care este arondată strada sau localitatea unde își au domiciliul, potrivit delimitării făcute. Numerotarea și delimitarea secțiilor de votare la nivelul circumscripției electorale județene va fi făcută prin Ordin emis de prefectul județului, la propunerea primarilor.

Astfel, în orașul Sovata prin Or-

dinul Prefectului Județului Mureș au fost delimitate următoarele secții de votare:

Alegerile vor avea caracter uninominal, competiția electorală având loc în colegii uninominale.

Colegiul uninominal este definit ca o subunitate a unei circumscripții electorale, în care este atribuit un singur mandat.

În cadrul fiecăreia dintre cele 43 de circumscripții electorale se constituie colegii uninominale pe baza normei de reprezentare.

La nivelul circumscripției electorale județene Mureș, au fost stabilite un număr de 8 colegii uninominale pentru Camera deputaților și 4 colegii uninominale pentru Senat.

Astfel, pentru alegerea deputaților, colegiul uninominal nr.5 cuprinde unitățile administrativ-teritoriale din zona Miercurea-Nirajului, Sângeorgiu de Pădure, Sovata, Comunele Bereni, Chibed, Corunca, Eremitu, Ernei, Fântânele, Gălești, Ghindari, Hodoșa, Livezeni, Măgherani, Neaua, Sângeorgiu de Mureș, Sărățeni, Vărgata, Vețca.

Celelalte 7 colegii (colegiile nr.1, 2, 3, 4, 6, 7 și 8) sunt delimitate în cadrul municipiului Târgu - Mureș, municipiului Târnăveni, municipiului Sighișoara, municipiului Reghin, orașului Ungheni

și orașului Sărmașu.

Pentru alegerea senatorilor, cele 4 colegii sunt delimitate pe structura Colegiilor uninominale pentru alegerea Camerei deputaților, astfel: colegiul nr.1 cuprinde colegiile pentru Camera deputaților nr.1 și nr.2, Colegiul nr.2 cuprinde colegiile pentru Camera deputaților nr.3 și 5, Colegiul nr.3 cuprinde colegiile pentru Camera deputaților nr.4 și 6, iar Colegiul nr.4 cuprinde colegiile pentru Camera deputaților nr.7 respectiv 8.

Exercițarea dreptului de vot în alegeri se face numai pe baza actului de identitate.

Votarea începe la ora 7,00 și are loc până la ora 21,00, când secția de votare se închide. Pe ușa secției de votare se vor afișa orele între care se desfășoară procesul de votare.

Accesul alegătorilor în sala de vot are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor.

Fiecare alegător prezintă actul de identitate biroului electoral al secției de votare. Biroul electoral al secției de votare verifică dacă alegătorul este înscris în copia de pe lista electorală permanentă, după care alegătorul semnează în listă la poziția destinată acestuia. În baza semnăturii în copia de pe lista electorală permanentă, președintele sau un membru al biroului

electoral al secției de votare îi încredințează alegătorului buletinul de vot și ștampila cu mențiunea "VOTAT" pe care acesta o va aplica pe buletinul de vot.

Alegătorii vor vota separat în cabine închise, aplicând ștampila care poartă mențiunea "VOTAT" înăuntrul patruleterului care cuprinde numele și prenumele candidatului pe care îl votează.

Ștampila cu mențiunea "VOTAT" trebuie astfel dimensionată încât să fie mai mică decât patruleterul.

Prezența oricărei persoane în cabinele de vot, în afara celei care votează, este interzisă.

Alegătorul care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur are dreptul să cheme în cabina de votare un însoțitor ales de el, pentru a-l ajuta. Acesta nu poate fi din rândul observatorilor sau membrilor biroului electoral al secției de votare.

La ora 21,00 președintele biroului electoral al secției de votare declară votarea încheiată și dispune închiderea secției de votare.

După încheierea votării urmează numărarea voturilor și constatarea rezultatelor.

Consilier Juridic
Bartha Eva

Numărul secției de votare	Delimitarea secției de votare	Sediul secției de votare
1	Străzile: Căpeți, Câmpului, Căprioarei, Jozsef Attila, Lungă, Lanului, Muntelui, Vânătorilor	Școala Generală Săcădat de Jos Str. Lungă nr. 138
2	Cart. : Mihai Eminescu	Școala Generală „S. Illyés Lajos”, str. Principală 196/A
3	Străzile : Liniștei, Lacului, Privighetorii, Pârâului, Stejerișului, Maistrului, Rozelor, Ghera, Restad, Salcâmului, Gara Mică, Ghioceilor, Teilor, Fagului, Răchitei, Cart. Florilor, str. Principală de la nr. 187-225 și 188 – 288;	Școala Generală „S. Illyés Lajos”, str. Principală 196/A
4	Cart.: Petofi Sandor, str. Principală de la nr. 119 – 185, și de la nr. 120 – 186, străzile: Câmpul Sărat, Izvorului, Sportului,	Sala de Ședință a Primăriei Orașului Sovata Str. Principală 155
5	Străzile: Bradului, Cerbului, Cireșului, Lalelelor, Libertății, Plopilor, Stelelor, Tivoli, Trandafirilor, Verii, Vulturului, Zorilor, Stâna de Vale, Soarelu, Câmpul Mic, Arinului	Biblioteca Orășenească Sovata Băi, Str. Trandafirilor nr.99
6	Străzile: 22 Decembrie, Fabricii, Gara Mare, Cartierul: Bekecs, Ciocârliei, Morii, Lupului, Nicolae Bălcescu, Bisericii, Primăverii, Principală de la nr. 1 – 117 și de la nr. 2 – 116, Scurtă	Centrul Cultural „Domokos Kázmér”, Str. Principală nr. 30
7	Străzile: Iuhodului, 1 Mai, Mierlei, Minei, Praidului, Ulmului, Sebeșului	Școala Generală nr. 3 Str. Praidului nr.46
8	Satul Iieși	Căminul Cultural Satul Iieși

Modificări la normative în domeniul asistenței sociale

În cursul lunii octombrie Guvernul României a adus modificări la cele mai importante normative în domeniul asistenței sociale. Prin Legea nr.166/2012 se modifică Legea 416/2001 privind venitul minim garantat, Legea nr.277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei precum și Ordonanța de Urgență nr.111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor.

Cea mai importantă modificare a Legii 416/2001 este exceptarea de la stabilirea venitului net lunar al familiei a bugetului personal complementar a persoanelor cu dizabilități și a alocației pentru susținerea familiei. Începând din luna octombrie titularul ajutorului social are obligația de a depune, din 3 în 3 luni, la primăria

localității o declarație pe propria răspundere privind componența familiei și veniturile realizate de membrii acesteia. În situația în care beneficiarii de ajutor social sunt și beneficiari ai alocației pentru susținerea familiei, depunerea declarației se efectuează o singură dată, pentru ambele beneficii de asistență socială acordate.

Pentru Legea nr.277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei cea mai importantă modificare este obligativitatea de a depune din 3 în 3 luni după stabilirea dreptului la alocație, o declarație pe propria răspundere privind componența familiei și veniturile realizate de membrii acesteia. Alocația este o formă de sprijin cu destinație specială, acordată din bugetul de stat, și

nu se ia în considerare la stabilirea obligațiilor legale de plată sau a altor beneficii de asistență socială și se supune executării silită, în condițiile dispozițiilor privind executarea silită a creanțelor bugetare, numai pentru recuperarea sumelor plătite necuvenit cu acest titlu.

Se majorează indemnizația lunară pentru creșterea copiilor de la 75% la 85% din venitul net, începând cu 1 octombrie 2012. Totodată se renunță la condiționarea acordării concediului de creștere a copilului și a indemnizației de creștere doar pentru primii 3 copii din familie.

Pentru toate cele trei normative menționate mai sus o modificare comună este următoarea:

Începând cu anul 2012, pentru menținerea drepturilor, familiile și persoanele singure beneficiare, cu drepturi stabilite de cel puțin 6 luni, au obligația să își achite impozitele și taxele față de bugetul local pentru bunurile pe care le dețin în proprietate. Verificarea îndeplinirii obligației se realizează anual, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an, pentru obligațiile de plată către bugetul local aferente anului anterior. Pentru persoanele singure care se ocupă de creșterea și îngrijirea unuia sau mai multor copii, menținerea drepturilor reglementate de lege nu este condiționată de obligația prevăzută mai sus. În situația în care, până la data de 31 martie a fiecărui an, se constată că nu a fost îndeplinită obligația prevăzută se suspendă drepturile pe o perioadă

de 5 luni, începând cu drepturile aferente lunii aprilie. Achitarea obligațiilor legale față de bugetul local în perioada de 5 luni atrage reluarea drepturilor, începând cu luna următoare celei în care s-a achitat obligația, inclusiv pentru drepturile convenite în perioada suspendării. În situația în care, după 5 luni, nu a fost îndeplinită obligația, drepturile încetează.

Cele prezentate atrag și modificarea Ordonanței de Urgență nr.70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece astfel nu se mai include în calculul venitului familiei sau a persoanei singure bugetul personal complementar a persoanelor cu dizabilități și alocația pentru susținerea familiei.

Mátyás Imola

A sorsunkat pecsételjük

Ismét kijátszák a magyar kártyát, ismét mi lettünk az ország ellenségei, miattunk nyomorog az ország békés polgára, mi állunk boldogsága útjába.

Leckét száznak nekünk ismét, keserű tanulságot. Előbb a liberálisok vezére, az éppen hatalmon lévő koalíció társelnöke és államelnök-jelöltje, a nevével is a román fasizmusra emlékeztető Antonescu nyilatkozott a minap arról, hogy ki kell ejteni minket abból a pozícióból, hogy beleszóljunk az alkotmány módosításba, s így ők szívük vágya szerint módosíthatják az elkövetkező időszakban az alkotmányt. Nesze nektek kisebbségi jogok!

A kétharmados többségre vágyakozó halszemű politikus napjainkban a Soros nacionalista vezért alakítja, tőlünk félti az országot, mi vagyunk az a rossz, akitől meg kell szabadulni, de legalábbis olyan helyzetet szeretne teremteni, hogy a saját sorsunkba a legcsekélyebb beleszólásunk se legyen. Miközben európai léptékű politikusként hiszi magát, így gondolkodik fennhangon rólunk: „szükségünk van minden voksra, hogy ne függjünk, mondjuk az RMDSZ-től, amely ki tudja, milyen követelésekkel állhat elő, és feltételekhez kötheti az alkotmány módosítás támogatását.”

Érdekvédelmi képviselőiünk nevét mondja, akinek esélye lehet olyan erővel ott lenni a parlamentben, hogy tárgyaló pozíciójából jogokat követelhesen a romániai magyarságnak, de ő épp ezt a romániai magyarságot szeretné képviselő nélkül helyettesíteni, de legalábbis mellőzhetővé tenni.

A másik aktuális nagy aggodalmaskodó egy történész, aki akadémiai tagságig vitte. Elvileg a tudomány képviselője kellene legyen, akinek a szavára adni lehet, s akinek szakmai tevékenysége szigorúan tudományos alapokon nyugszik. Am ő éppen annak a mítoszteremtő historizálásnak a harcos képviselője, amely hamis román történelmi múltat teremtett. Most a politikában készül szerepválalásra, ugyanannak a koalíciónak a jelöltjeként, s már nem csak a televízió képernyőjéről ontja nemzetmentő eszméit, de miniszteri irodákban sokszorosítja, és onnan szórja szét kiáltványba foglalt nézeteit érdekvédelmi szervezetünk, azon keresztül pedig a romániai magyarság (s miért ne az egész magyarság) megleckéztetéséről: „Románok! Menjete el minél többen szavazni! Ha a részvételi arányotok meghaladja a 60-65 százalékot, akkor a 22 évből 13,7 éven át kormányzó RMDSZ nem jut be a parlamentbe, s többé nem tudja zsarolni leendő szövetségeseit. Talán végre felébredünk, s megleckéztetjük őket! Ha hazafi vagy, olvasd, és add tovább!”

Egy pillanatig se gondolja senki, hogy az említett politikusok itt nem a romániai magyarság egészéről gondolkodnak, hogy csupán egy politikai szervezetről nyilatkoznak ily módon, hogy más képviselővel szívesen egyezkednének alkotmányos kérdésekben vagy bármilyen jelentős döntések meghozatalában. Ők azt a politikai

szervezetet nevezték meg, amelyikkel gondjuk volt, mert számot tevő erőként ott volt a parlamentben, a „mérleg nyelvüként” tudott kormányzati tényezővé lenni, de mindegyre „követelésekkel ált elő”, „zsarolta” kormányzó szövetségeseit, ám mindannyiunkra gondoltak, bárhogyan is vélekedünk a hazai politikai életben bejárható magyar útról.

Úgy tűnik ezt mégsem vette mindenki magára, hiszen elmaradt az egységes magyar tiltakozás. Tán úgy vélik némelyek, hogy rájuk nem vonatkozik az így megnyilatkozott ellenszenv és kizárási szándék. Tán politikai pecsenyészükhöz alkalmas tüzet vélnek ebben, s nem veszik észre, hogy tűzvész készül, amelyben elemésztődhet az erdélyi magyarság csaknem teljes parlamenti képviselete. Vannak, akik felrántják a vállukat, és az önfeledt gyermek ártatlanságával mondják: „Na és! Mi van akkor!”

Ők nem sejtik, vagy úgy tesznek valamilyen megfontolásból, mint-ha nem sejteneik, hogy mi lesz, ha kétharmados többséget szerez a parlamentben az a koalíció, amely máris fennhangon hirdeti, hogy leckét kell adni nekünk. Pedig köztudott, hogy alkotmány módosításra készülnek és nem az első – a sokszor orrunk alá törölt, Románia egységes és oszthatatlan nemzetállam jellegét megfogalmazó – cikelyt akarják megváltoztatni. Nem számunkra kedvező tendenciákat követnek, hanem éppen további jogfosztásokra törekednek.

A következő ciklusban történik meg az ország új regionális felosztása. Ha ebben nekünk nem lehet szavunk, akkor tovább darabolják a magyar többségű tömböket, s román többségűekhez csatolják, hogy nehogy valamely nagyobb adminisztratív területen döntőhelyzetben legyen a magyarság, hogy ők dönthessenek mindenben rólunk.

Gyorsan telnek a napok, hamarosan itt lesz a Soros parlamenti választások időpontja. December 9-én ismét urnához járul az ország lakossága, hogy a következő négy évre szenátori illetve parlamenti képviselői mandátumhoz juttassa azokat, akikről hiszi, hogy képviselni tudják az ő érdekeit, nézeteit. Kétségtelen, hogy szimpátia szavazás is ez, hiszen senki sem szeret számára elleneszenves jelöltekre szavazatot adni. Általában a szavazópolgár pusztán rokonszenv illetve ellenszenv alapján hozza meg döntését ilyenkor, ha egyáltalán elmegy a szavazásra, mert sokak számára ez is választási alternatíva. De számunkra tényleg az lehet-e? Mi tényleg megtehetjük-e, hogy távolmaradásunkkal válasszunk? Mert ne higgyük azt, hogy a választás felelőssége csupán azokat terheli, akik elmennek a szavazóirodába, hogy egyik vagy másik jelölt neve mellé üssék a pecsétet. Távolmaradásunkkal is, no meg belső ellentétünk miatti szétmorogással is pecsételjük. A sorsunkat pecsételjük meg.

Molnos Ferenc

Elhunyt Sóvidék nagy festője, költője, Páll Lajos

November 9-én, pénteken délután a székelyudvarhelyi kórházban elhunyt Páll Lajos. Távozása nagy veszteség mindannyiunk számára, mert nem csak a magyar

irodalmi és az egyetemes képzőművészeti élet lett szegényebb egy jelentős alkotóval, de körünkből eltávozott egy nagy szerű ember is, aki életével példát mutatott nekünk emberi helytállásból és a szülőföld iránti hűségéből.

Páll Lajost a romániai és magyarországi Írószövetség is tagjai sorába fogadta. Megjelent kötetei: Fényimádók, Köves földek, Szárazvilámlás, Partraszállás, Három csűrben, Andromakhé uszályán. Festményei magán- és közgyűj-

teményekben a Kárpát medence minden részében megtalálhatóak, de a kivándorlók révén több országba és több földrészre is eljutottak. A Magyar Művészeti Akadémia 2005-ben tagjai közé hívta.

Munkásságát 1995-ben az Aranka György irodalmi díjjal, 1998-ban Pro Cultura Hungarica díjjal ismerték el. 2002-ben a Magyar Köztársaság Érdemes Művésze, 2011-ben a Magyar Köztársaság Kiváló Művésze díjjal tüntették ki, 2006-ban megkapta az 56-os aranykeresztet. 2011. decemberében vette át a Szervátusz-díjat. Mint a Sóvidék Televízió is hírt adott róla, ez év májusában pedig Hargita megye önkormányzata tüntette ki.

Páll Lajost november 12-én, hétfőn helyezték örök nyugalomra a korondi római katolikus temetőben.

A nagy személyiségek a síron túlról is hatnak ránk. Hiszem, hogy Páll Lajos is ezt teszi.

Molnos Ferenc

„Süss ki, napocska, Isten tányérkája...”

... süss ki meleg, bújj el hideg, Isten kapujába!” – volt a mottója annak a népi gyermekjáték továbbképzőnek, amelynek a Teleki Oktatási Központ adott otthont november 6-9 között, a Szóvatai Népi Játézház szervezésében.

A novemberi hideg időjárás ellenére sikerült odabent meleget varázsolni a részt vevő óvónők, tanítónők szívébe, lelkébe. A budapesti Hagyományok Házából meghívott szakoktató, Tálás Ágnes élményszerű, gyermekközpontú, ugyanakkor mintaértékű, magas színvonalú előadásai, interaktív foglalkozásai során újra a meleg, biztonságos gyermekkorban érezhettük magunkat. Játsoztunk helyi jellegű és más magyar tájegységek népi játékeit, megismerhettük közelebbi és távolabbi magyar vidékek jeles napokhoz fűződő népszokásait, néphagyományait, népi gyűjtésű mondókáit, dalait úgy, hogy közben mélyen átéltek

azon érzéseket, amelyek a játék közben tanítványaink szívében is megfogannak: siker és kudarc, teljes elfogadás és szeretet, empátia, közösségi élmény.

Az ünnepkörökhöz kötődő kézműves technikákat is gyakoroltuk: kötöttünk virágcsokrot és fontunk kosarat csuhéból, készítettünk karácsonyi díszeket szalmából, sütöttünk és díszítettünk mézes kalácsot, nemeztünk farsangi maszkot.

A játékos hangulat megélésén túl pedig a gyakorlati néptánc-, népi játék tanításának apró rejtjelmeivel, módszertani fogásokkal gazdagodtunk, közösen érvel-

tünk a népi gyermekjátékok, a népdal, néptánc nagyszerű személységfejlesztő, értékteremtő, szocializációt elősegítő, anyanyelvi képességeket fejlesztő szerepe mellett a mai gyerekek életében.

A négy nap után „Szervusz, kedves barátom...” jól ismert gyermekdallal, barátokként köszöntünk el egymástól, és a részt vevők igénye és kérése szerint, remélhetőleg jövő évben is találkozzunk, e rendezvény folytatásaként megszervezett néptánc továbbképző alkalmával.

Sikeres továbbképző sorozatunk létrejöttéért köszönetet mondunk a Nemzeti Kulturális Alap

fő támogatásáért, valamint a Pro Professione Alapítvány közreműködéséért és a Teleki Oktatási Központnak.

Kiss Enikő

Folklórunk-Identitásunk hagyományőrző napok

A Domokos Kázmér Óvoda, Gimnázium és Szakközépiskola szervezésében került sor idén immár negyedik alkalommal a

Folklórunk-Identitásunk néven ismert hagyományőrző napokra. Az október 19-21 között megtartott rendezvényen diákok és

tanárok együtt vettek részt a következő iskolákból: Bláthy Ottó Középiskola (Tata, Magyarország), Karacs Ferenc Középiskola

(Püspökladány, Magyarország), és nem utolsósorban a szovátai líceum diákjai illetve tanárai.

A szervezők idén is tartalmas és tanulságos programmal lepték meg a résztvevőket. A rendezvény legfontosabb célja a hagyomány ápolása, a kulturális értékek megismertetése a fiatalokkal. Ennek megfelelően idén a hagyományőrző napok útvonala a következő volt: Szováta – Segesvár – Nagyszeben.

A rendezvény első napján a magyarországi testvériskolák fogadására, ismerkedésre és a program megbeszélésére került sor, Szovátán. Második nap indult el a csapat Nagyszebenbe. Első állomás Segesvár volt, ahol a városban található középkori várát tekintették meg. Ezt követően a Nagyszebenből négy kilométerre található Falumúzeumot járhatták végig, megtekintve az ország különböző részeiből áttelepített házakat. A második nap egy gyönyörű esti sétával fejeződött be Nagyszeben központjában. A harmadik nap két Szeben megyei településre látoga-

tott el a csapat. Először a várostól 16 kilométerre fekvő Szelindek nevű faluban található középkori várat, és a berethalmi erődtemplomot nézhették meg.

Innen indult a csapat vissza Szovátára, ahol a rendezvényt záró mozzanatként egy séta következett a Medve-tó környékén, illetve a program kiértékelése, tapasztalatok, élmények megbeszélése.

A beszámolókból és személyes élményekből levont következtetések alapján a három napos rendezvény idén is elérte kitűzött célját: lehetőséget adott arra, hogy az erdélyi és határon túli fiatalok együtt, közösen ismerkedjenek meg hagyományainkkal és kulturális értékeinkkel. Köszönet ezért a szervezőknek és a rendezvény támogatóinak: Communitas Alapítvány, Maros Megyei Tanács, Országos Sport és Ifjúsági Szervezet, Szántó-Fülöp Pékség.

Kívánunk sok erőt az ötödik hagyományőrző napok megszervezéséhez!

Szoós Levente

„Ép testben ép lélek”

... állítja az örökérvényű latin közmondás. Sokszor talán elcsépeltnek tűnik az ősi igazság, de testi és lelki egészségünk megőrzésének egyik alapfeltétele mindmáig a rendszeres mozgás. Kutatások bizonyítják, hogy az állóképesség javításához, a normális testsúly megtartásához, a mozgásszervek megfelelő fejlődéséhez és az egészséges személyiségfejlődéshez elengedhetetlen a rendszeres testmozgás. A mozgásnak nagy szerepe van test egészséges fejlődésében, de kiemelkedő szerepet tölt be az egészséges lelki és szociális fejlődésben is. Ennek különösen fontos szerepe van gyermekkorban. A gyermek telítve van mozgásvágygal, ősi, boldog, játékos kedvvel. Életeleme, legtermészetesebb megnyilvánulási formája a mozgás.

Ha a gyermekeket az óvodában és később az iskolákban a mozgással kapcsolatban sokoldalú, játékos, pozitív inger éri, akkor a testmozgás észrevétlenül épül be a mindennapjaiba. Így válik természetesé a testmozgás és szeretettjük meg gyermekeinkkel a sportot. Ebben különösen fontos szerepet játsznak az iskolai testnevelési órák.

Az idei tanév kezdetével egy nagyon régi vágyuk teljesülhetett a Szakadati Iskolában tanuló gyerekeknek. Hiszen az örök kedvenc tantárgyukat immár egy sokkal kellemesebb, újabb, melegebb és tisztább tornateremben tarthatják. Mivel a régi épület az idő múlásával elvesztette funkcionálisát, szükségessé vált a terem nagyobb méretű felújítása. Ennek eredményeként a tavalyi év során új nyílászárókat, az idén pedig új padlót kapott a terem és korszerű gázfűtési rendszerrel lett felszerelve. Az ünnepélyes átadást követően pedig újra hangos az örömteli gyermekzsivajtól.

A megújult tornaterem akár példája is lehetne az emberi összefogásnak, hiszen mindez nem valósulhatott volna meg a pedagógus kollégák, az Iskola Vezetősége, a Városi Tanács, a Polgármesteri Hivatal munkáscsoportja és legfőképpen a Pro Sovata Alapítvány és a hollandiai Stichting Roemense Kinderhulp Alapítvány támogatása nélkül.

Köszönet érte mindnyájuknak!
Angi Noémi

Szüreteltek a Rosszcsontok is...

Negyedik rendezvényét valósította meg Ilyésmezőben a Rosszcsontok csapata szülei és csoportvezetőik – Nagy Henriette szociálpedagógus, Szabó Attila szociális munkás – segítségével 2012. október 27.-én, szombaton. Minden eddigénél szélesebb körű, valamennyi eddigi célközönségünket átfogó rendezvényről van szó, ugyanis a nyári időszámítás utolsó délutánján szüreti mulatságba hívtuk a falubeli ovisokat, kisiskolásokat, fiatalokat, felnőtteket és időseket egyaránt.

A program célkitűzése – a Falum a jövőm projekt jellegéből adódó alapvető aktivizálási cél mellett – volt teret engedni a csoportba járó fiataloknak és gyerekeknek, hogy kipróbálják magukat, szervezési készségeiket egy nagyobb program lebo-

nyolítása során is, mint az eddigi képeslapozás, farsangolás vagy karavánzás. Szerettünk volna továbbá egy olyan szórakozási keretet teremteni, amely tényleg csak a mulatozásról szól, tekintettel arra, hogy a környéken tartott közelmúltbeli bálók mindegyike botrányba fulladt, agresszióba torkollt. Célunk volt ugyanakkor anyagi forrásokat felretenni a bevételből (belépők-ből, tombolajegyekből, a szőlő, a sütemények és az üdítők értékesítéséből) a következő aktivizációs programra, a több kallódós csoportot is váró májusi ilyésmezei minifoci-bajnokságra. Nem utolsósorban hagyományőrző szerepet is tulajdonítottunk a rendezvénynek.

Ennek érdekében a rendezvényt meghirdettük a település

szintjén plakátokkal, illetve a csőszökkel, a nyolc csőszpárral a szokásoknak megfelelően végigszekereztek-végigénekeltek a falut, kicsalogatva a helyieket a kapuba, becsalogatva őket a kultúrotthonba. Jöttek is szép számmal, száznál is többen voltak szem- és fültanúi a Rosszcsontok rendezvényének, a pörgős csősztáncnak, a szőlőkoszorú kisorsolásának, valamint annak, ahogyan együtt mulattak az örök kedvenc népzene, könnyű zenére vagy éppen rockmuzsikára a különböző nemzedékek az otthonos kis teremben.

A programot támogatta a Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazatának Családsegítő Szolgálat, illetve Szováta Önkormányzata.

Szabó Attila,
szociális munkás

Mítoszok bontogatója Bukarestben

Marius Diaconescu történész, a Bukaresti Egyetem történelem fakultásának adjunktusa ahhoz a történészgenerációhoz tartozik, amely nem a politikai célzattal költött mesék, hanem a dokumentumok alapján ír és tanít történelmet. A középkor

történelmének megismeréséhez autentikus forrásokat keres, budapesti, bécsi, vatikáni levéltárakban kutat, vizsgálja a francia, lengyel, török, orosz feljegyzéseket, amelyek tükrében teljesen más képet kap a vizsgált időszakról, elei történetéről és a szomszédos népek – köztük a magyarok

– történetéről, mint ami a román történetírásban, médiában és egyáltalán a román köztudatban szerepel. Írásaiban és a katedrán Marius Diaconescu olyan mítoszokat bontogat le, amelyeket kollegái igen nagy lelkesedéssel

építettek hosszú időn át (legtöbbször ma is foggal körömmel védelmezi), s amellyel a román történelemtudománynak le kell számolnia, mert minden tudományos vizsgálatot nélkülöz.

A Radio France International (RFI) Romania Vocile Serii című

műsorában Ovidiu Nahoi meghívottjaként is ezt teszi.

Ebből a beszélgetésből adunk közzé azzal a reménnyel, hogy olvasóink számára is történelmi ismereteket kiegészítő vagy tisztázó szerepet tölthet be.

Molnos Ferenc.

– Sajnos, hogy a történelem-könyvek egyre felületesebbek, mert egyre kevesebb jelentőséget tulajdonítanak a középkorai történelemoktatásnak. Másfelől pedig még mindig a kommunista-nacionalista történetírás foglyai vagyunk.

– Húsz év eltelté után?

– Húsz év után még mindig ez az uralkodó szemlélet a középkorról és az újkorról. A jelenkor vonatkozásában nem. Sajnos, hogy a történelem-könyvek amolyan idealizáltak, standard, tabu képeket festenek a román uralkodókról. A felnőtte váló gyerekek tudatában ezek az idealizált szereplők rögzülnek.

– Az egyetemre beiratkozó diákoknál is efféle bevésődött elképzelésekkel találkozunk?

– Igen, persze. Főleg az első éveket tanítom, és gyakran találkozom ilyen tévképzetekkel, amelyeket a gimnáziumban sajátítottak el.

– Mint például?

– Például az, hogy Erdély egy román állam volt a középkorban. Vagy az, hogy Erdély vajdáját az Erdély területén élő román földesurak választották. Ostobaság! Ostobaság! Mivelhogy Erdély a Magyar Királyság része volt a középkorban. Egyáltalán nem volt egy „román ország”. Erdély vajdája egy magas rangú tisztviselő volt, a harmadik méltóság a magyarországi hierarchiában. Közvetlenül Magyarország királya nevezte ki, a király hűbértartója gyanánt. Az Erdély területén élő román nemeseknek ugyanolyan jogaik voltak, mint bármely más nemesnek a magyar királyságban. És semmi esetre nem voltak többségben. És természetesen nem ők döntötték el, hogy ki legyen Erdély vajdája. És ott vannak az olyan mítoszok, hogy „a románokat elnyomták Erdélyben”.

– És ez nem igaz?

– Nem. A középkorban nem. A középkorban a román parasztnak pontosan ugyanaz volt a státusza, mint a magyar parasztnak. Sajnos, hogy mi a jelenkori vagy az újkori ember szemével tekintünk a középkor történelmére. Vagyis a XVIII., XIX. vagy XX. századi valóságokat (amikor valóban jelentős román-magyar ellenségeskedések történtek) rávetítjük a középkorra. Ez óriási tévedés.

Egy francia történész, ha nem tévedek, Jacques Le Goff mondott ilyesmit: a középkort a középkori ember szemével kell néznünk; az ókort az ókori ember szemével; az újkort az újkori ember szemével!

Tehát bele kellene helyezkednünk a vizsgált időszak szellemiségébe, hogy az adott korszak mentalitásának, standardjainak megfelelően lássuk az eseményeket. Sajnos mi nem ezt tesszük.

– Tehát nem a jelenkori ember, hanem a kortárs szereplő szemével érdemes a történelmet szemlélni. De vajon hogyan látták a középkori románok?

– A középkor folyamán az Erdély területén élő románok azt mondták: éljen a király, a mi királyunk! Függetlenül attól, hogy Mátyás, Zsigmond vagy valaki más volt Magyarország uralkodója. Egyáltalán nem gondoltak Havasalföld vagy Moldva uraira. Ez természetesnek számított, mivelhogy a király állt az ország élén. Ha jogi problémáik adódtak, különböző helyszíneken pereskedtek, a nemesi ítélőszéktől el a királyi ítélőszékig, társadalmi helyzetüknek megfelelően, pontosan ugyanúgy, mint a Magyar Királyság társadalmának bármely más tagja. Mindez változatlan maradt a XVIII. század végéig, amikor – az osztrák asszimilációs intézkedésekre adott válaszként – kialakult a magyar nacionalizmus, és teret hódított Magyarországon, Erdélyben. A hangsúly lassan-lassan, fokozatosan áthelyeződött egy román-magyar konfliktusra, nyilván politikai célzattal. A középkorban nem létezett ilyesmi. Egyáltalán nem.

– És a másik oldalon, Moldvában és Havasalföldön?

– A román történetírás egy másik hamis mítosza: „a románok egységének középkori érzülete”. Nem létezett ilyesmi!

– Hát a történelemkönyvekből ismert „közös törökellenes arcvonalt”?

– Semmi sem igaz belőle! A románok jól meghatározott körülmények következtében harcoltak a törökkel. Nem mi kezdeményeztük a háborúkat a törökkel, hogy „megmentsük Európát”, hogy visszakeressük a törököket a Balkán térségéből Kis-Ázsiába. Akkor harcoltunk a törökkel, amikor rákényszerítettek a körülmények, és olyankor valóban sok háborús hőstettet hajtottak végre a románok, amelyekről kevesen tudnak. De sajnálatos módon a középpontba helyeztünk egy hamis elméletet „a »három román ország« közös törökellenes arcvonalaról”. Soha nem létezett ilyesmi! Mindenki a saját trónját védte, erősítette. Az uralkodók és a körülöttük lévő nagyurak a saját érdekeiket követték. Senki sem

gondolt valamiféle közös törökellenes arcvonatra. Egyáltalán nem! Amikor Ștefan cel Mare Corvin Mátyás hűbéresévé vált, legfeljebb akkor beszélhetünk egységes politikáról, mert Mátyás királynak nemcsak Ștefan cel Mare lett hűbéresévé, de Havasalföldön is hűbérest akart. Mivelhogy Basarab elárulta, Vlad Țepeșt emelte vajdává, aki még hat hetet uralkodott, amíg az övéi megölték. Akkor valóban egységes volt a politika. Miért? Szükség volt egy hűséges uralkodóra Havasalföldön, amely egyféle ütköző állam volt a Magyar Királyság és a Török Birodalom között. Ennyi. Egyébként mindenki a saját útját követte.

– Ön tanulmányokat, könyveket írt, miután ausztriai, lengyelországi, magyarországi, vatikáni levéltárakban kutatott. Hogyan látják onnan a románokat?

– A dokumentumok a valóságot mutatják. A külföldiek nem tulajdonítottak nagy jelentőséget a népünknek. Nem igazán vettek észre bennünket a világban. Sajnos akkor sem, most sem. Talán csak a rossz cselekedetekért. Ami leginkább feltűnt a dokumentumokban: amikor általában jellemzik a románokat, a kép mindig negatív. A kilencvenes évek elején Bécs és Budapest levéltáraiban kutattam. A dokumentumok – melyeket nem magyarok írtak; hisz tegyük fel, hogy a magyarok elfogultak lennének (lehet, hogy egyes rádióhallgatók erre gondolnak); tehát vegyük az osztrákok, olaszok, franciák által írt dokumentumokat... bár ez végső soron nem számít – az erdélyi románokról, a havasalföldi románokról vagy a szlovákiai hegyekben élő románokról (akikről, sajnos, alig tudunk valamit), a dokumentumok mindig sötét képet festenek. A románok gyűjtogatók, lopnak, hazudnak, nem szorgalmasok. Sajnos, ez a megítélés a XIV-XV. századtól kezdődően egészen napjainkig szinte semmit sem változott. A hibások ezért nem a külföldiek, hanem mi. Sajnos!

– Ez a válasz sokakban indulatokat szíthat. Ismét azzal vádolhatnak bennünket – mint egyes olvasók az Istoría nevű folyóirat weboldalán, minekután megjelent az Ön tanulmánya Vlad Țepeș-ről –, hogy hazafiatlanok vagyunk, amikor ilyeneket mondunk.

– A hazaszeretet nem jelenti azt, hogy hazudunk.

– Joggal vádolhatnak azzal, hogy nem vagyunk hazafiak?

– A hazaszeretet nem jelenti

azt, hogy hazudunk. A hazafiságot nem hazugsággal mérik. Egyáltalán nem! Annyit mondhatok Önnek, hogy egyre több olyan történész él Romániában, akik hiteles történelmet szeretnének írni, és akik sokkal jobban szeretik a hazafikat, mint azok, akik nagy hazafiságot tartják magukat, és kitüntéseket szereznek a sajtó ilyen-olyan ütközeteiben, vagy máshol.

– Ez érdekes. Azt akarja mondani, hogy konfliktus zajlik különböző történész-nemzedékek, irányzatok között?

– Igen. A kilencvenes évek utáni fiatalabb nemzedék mítoszok nélkül, hitelesen próbálja bemutatni a történelmet, de ez nem jelenti azt, hogy a mítoszok lebontása után nem méltatnánk a hősokeket.

– Ön például hogyan válaszol arra a kérdésre, hogy győzött-e Mihai Viteazul Călugăreni-nél?

– Nem győzött.

– A tanulmányában is azt állítja, hogy nem, bár az ütközet drámai volt.

– Egy háborúban több csatát is vívnak, és nem mindegy, milyen szempontból vizsgáljuk az eseményeket.

– Számunkra Călugăreni egy hatalmas győzelem színhelye.

– Hát igen, egy bizonyos pontig. De, ha viccesen akarnék fogalmazni, azt mondanám, hogy amikor Szinán pasa feltápaszkodott a mocsárból, és a kezét szeme fölé tartva Mihai Viteazul seregét kereste, akkor azt látta, hogy Mihai Viteazul nincs ott. Vagyis – ahogyan az ütközet tanúi is mondják – hatalmas volt a călugăreni-i csata, rengeteg török harcos meghalt, és nagyon sok román megsebesült. De az ütközet helyszínét elhagyva, Mihai Viteazul visszavonult az erdőbe, a Kárpátokba, az erdélyi fejedelem, Báthory Zsigmond hadseregére várakozva. Mivelhogy nagyon jól tudta: esélytelen vállalkozás lett volna folyamatosan harcolnia Szinánnal, a török hadsereggel. Ne feledjük, hogy a călugăreni-i csatát követően Szinán hadserege megszállta Târgoviște-t és Bukarestet, erődítményeket épített a városokban, kormányzókat helyezett az élükre, megkezdte az ország átszervezését pasaliká. Hogy beszéljünk călugăreni-i győzelemről, ha utána a török uralta az országot, nem pedig Mihai Viteazul?

– Igen, de végül mégis kiűztük a törököt.

– Kiűztük, mert segítségünkre sietett Erdély fejedelme a hadseregével. Mihai Viteazul akkori-ban Báthory Zsigmond vazallusa

volt. Végül is nem ez a fontos, hanem hogy a călugăreni-i ütközetet valós perspektívából, hitelesen lássuk. Pillanatszerű esemény volt, egyféle thermopüléi csata, egy gyors rajtaütés, amelyben pillanatnyilag, nagyon rövid időre Mihai Viteazul kerekedett felül, de semmi több.

Egy másik példa az események hamis láttatására – ha kétszáz évet megyünk vissza az időben –, a rovine-i csata bemutatása: „Mircea cel Bătrân legyőzte Bajazidot.” Ugye ezt tanultuk az iskolában... Mihai Eminescu híres költeménye is ezt mondja. Miközben ebből semmi sem igaz! Mivelhogy a rovine-i ütközet után Mircea cel Bătrân majdnem két és fél évet Erdélybe menekülve él. Ha valóban megnyerte a csatát, mit keresett 1395 márciusában Brassóban, Luxemburgi Zsigmondnak, Magyarország királyának hódolva? Miért próbálta a magyar hadsereg négy ízben is visszahelyezni Mircea cel Bătrân-t a havasalföldi trónra – egyik alkalommal maga a király vezette a magyar hadsereget –, de mindhiába, mert a törökök minden alkalommal elűzték Mircea-t. Nyilvánvaló, hogy Mircea nem nyerte meg azt a csatát, hisz elmenekült az országból. De mi mindig csak azt akarjuk látni, ami tetszetős, és nem a maguk teljességében szemléljük az eseményeket. A román történetírás nagy hiányossága az átfogó távlatok hiánya. A románok történetét mi az egyetemes történelemben ágyazottan kellene értelmezzük. Hisz meg van a helyünk. És nem egészen jelentéktelen. Nem. Fontos helyünk van. De nem azokat a szereplőket és nem azokat a világtörténelmi jelentőségű mozzanatokot választjuk, amelyek valóban felhívhatnák ránk a figyelmet.

– Mondjon egy példát!

– Hunyadi János, vagy Mátyás király.

– Hunyadi Jánost nagyobb mértékben vállaljuk. Mátyás királyt azonban már kevésbé.

– Igen, mert Hunyadi Jánost mi román hősnak tarjuk, a magyarok pedig magyar hősnak tekintik. Mátyás királyt mi megtagadjuk, a magyarok pedig nagy magyar királyként tisztelik. Holott már akkor, a korszakban világosan megfogalmazódott, hogy Mátyásnak román felmenői voltak, és ez senki számára nem jelentett szégyent. A középkorban sok román nemes futott be jelentős pályát a Magyar Királyság hierarchiájában. És ezek közül a legmagasabbra Hunyadi Mátyás va-

lamint az ő apja, Hunyadi János jutott. Büszkének kellene legyünk erre. A nagy világtörténeti munkák, amelyek Cambrige-ben vagy máshol a nagyvilágban születtek, Hunyadi Jánosról és Mátyás királyról beszélnek. De mi inkább olyan témákat választunk, amelyek révén többé-kevésbé csak síránkozunk, ahelyett, hogy előállnánk azzal, ami valóban történt.

– Még mindig azt a mítoszt tápláljuk, hogy mi Európa kapuinál álltunk, másokat védtünk, miközben azok katedrálisokat építettek?

– Pontosan.

– Még most is, 2010-ben is ebben a mítoszban hiszünk?

– Sajnos, igen. Holott ne feledjük: mi övédelemből harcoltunk a törökkel. Alkalmi csatákat vívtunk.

– És nem voltunk ezzel egyedül.

– Pontosan. És nem mi álltunk el a törökök legfőbb útját Európa közepe felé. A középkorban és főleg a XV. században a legtöbb és legnehezebb harcokat Magyarország vívta. El egészen Mohácsig. Ezt el kell ismerjük! Leszámítva a hetvenes éveket Ștefan cel Mare idejéből, a legtöbb harc a magyarok és a törökök között folyt. Az erőarányok és az ütközetek száma tekintetében egyaránt.

– Nagyon érdekes. Keveset beszélünk Erdély történelméről, és arról, hogy miként befolyásolta ezt a térséget. Íme, a román vajdák Erdélyben kerestek menedéket, különböző katedrálisokat létesítettek, vagy hábrésekké váltak. A középkori hűbéri hierarchia egy másik olyan kérdés, amiről komplexusokkal beszélünk, mintha legalábbis egyet jelentett volna a teljes megadással.

– A középkorban megszokott eseménynek számított, hogy egy uralkodó, herceg, nagyherceg vagy – hogy úgy mondjam – alacsonyabb rangú király vazallusává váljon valamely magasabb rangú, erősebb uralkodónak. Ez természetes volt. Ahogyan most politikai klientelizmusról beszélünk, amikor egyes „bárók” „ügyfélként” futtatnak képviselőket vagy szenátorokat, ehhez hasonlóan a középkorban a hercegek, fejedelmek, nagyhercegek, örgrófok egy náluk hatalmasabb király vagy császár hűbéresei voltak. Nem szégyelltek. Nyilván a vazallus igyekezett kibújni a kötelességek alól, amelyek egyébként nem voltak nagyok, megpróbált előnyt kovácsolni a helyzetéből. Volt egy előnyünk. Havasalföld a Magyar Királyság és a Török Birodalom között helyezkedett el. Ebből adódóan a havasalföldi uralkodók gyakran hantapolitikát folytattak. A helyzet kettősségéből adódóan, hol az egyikkel, hol a másikkal működtek együtt. Túl sokat kért a török? Mentek a magyarhoz. Vagy fordítva.

– Védelmet találhattak az egyiknél a másikkal szemben, és fordítva?

– A XV. században amikor éppen béke volt a két hatalom, a Magyar Királyság és a Török Birodalom között, Havasalföld és Szerbia a kettős fennhatóság rendszerének

volt alárendelve. Miben állt ez? Amikor békeszerződéseket kötöttek, leírták, hogy Havasalföld fizet egy bizonyos adót a töröknek, és Magyarország királyára hallgat, vagyis a magyar királynak is vazallusa. Hasonló státusza volt Ștefan cel Mare moldvai uralkodónak is az 1483 utáni békeidőszakban, amikor békét kötött a törökkel, és a magyar király hűbérese volt. Vagy mielőtt kirobban volna a háború a törökkel, Ștefan cel Mare egyidőben volt vazallusa a lengyel királynak és a török császárnak, mert adót fizetett a töröknek és hűséget fogadott a lengyel királynak.

De miért van az, hogy nem tagadjuk, ha a moldvai uralkodók a lengyel király hűbéresei voltak, de minduntalan elhallgatjuk, ha Magyarország vazallusai voltak?

– Miért? Mert nacionalista komplexusaink vannak?

– Mert a mai ember szemével tekintünk a középkori valóságra. Ez a baj forrása. Ne feledjük, hogy a mai románok elsősorban a televízióból és a filmekből szerzik a történelmi ismereteiket, kevésbé a történelemkönyvekből.

– A filmek, az úgynevezett „nemzeti eposz”, melyet egy meghatározott célból alkottak a kommunizmus idején, az 1970-es évek elején, körülbelül 1971 után (Ceașescu híres téziseit követően), akkor keletkeztek, leszámítva 2-3 alkotást, akkor készítették filmet Ștefan cel Mare-ről...

– Történelmi filmjeink döntő többsége számos mítoszt, hazugságot tartalmaz. Sajnos.

– De ezeket ma is újra meg újra vetítik...

– Hát ezen filmek alapján formálódtak ki bizonyos személyiségek: rendezők, színészek. Elsősorban Sergiu Nicolaescu-ra gondolok. Minden tisztelem az övé a történelmi ismeretei és főleg a filmes teljesítménye miatt. De sajnos nyíltan ki kell mondanom, hogy nagymértékben hamisította a történelmet, valótlan képet festve a hősokról. De ne foglalkozzunk most Sergiu Nicolaescu-val! A történelmi filmjeinkkel általában baj van. Eszembe jut egy kevésbé ismert film, egy kevésbé fontos szereplőről, Pintea Viteazu-ról. Lássunk néhány hazugságot! Nagy hazugságot! A románokat elnyomták a Habsburgok, és a Habsburgok ellen harcoltak. Ez a film üzenete. Nem igaz. Pintea Viteazu egy útszéli rablóvezér volt. S mivelhogy 1703 és 1711 között a kuruc szabadságharcban a magyar nemesek fellázadtak az osztrákok ellen, kialakult egy polgárháborús, zűrzavaros helyzet, amelyből a rablók mindenképpen hasznot húztak. Mások is voltak, nem csak Pintea Viteazu. Közönséges rablókból verbuválódott csapataik voltak, amelyeket úgy az osztrákok, mint a magyarok megpróbálták a maguk oldalára állítani néhány nagyobb konfliktusba. Így vonult be Pintea Viteazu a történelembe. Jó,

pénzt osztott a szegényeknek... Hát persze, hisz így vette meg a hallgatóságukat... De mégcsak nem is ez a baj, hanem az a kép, hogy a románok a Habsburgok ellen harcoltak. Ez egyszerűen nem igaz!

– Eszembe jut egy másik film Vlad Țepeș-ről. A '80-as évek végén készült. Vlad Țepeș havasalföldi és Ștefan cel Mare moldvai vajda úgy beszélgettek, mintha legalábbis barátok lettek volna. Azt mondja Vlad Ștefan-nak: „Tégy úgy, mintha megtámadnál, hogy megtévesztjük a törököt!”

– Ismét egy hazugság, ami a történelemkönyvekben is benne van. Sok történész a következőképpen próbálja magyarázni, hogy miért támadta meg Ștefan cel Mare Chilia városát és Havasalföldet, amikor a törökök lerohanták Vlad Țepeș-séket: „Hogy mentse Chilia városát a töröktől.” Nem igaz, mert a török a tengerről támadott, Ștefan cel Mare pedig a szárazföldről indított rohamot. Együttműködött a moldvai és a török hadsereg, mégpedig a havasalföldiek ellen. Hamis tehát az elmélet. A film is hamisan mutatja.

– Azt mondják, hogy megállapodás született Vlad Țepeș és Ștefan cel Mare között.

– Szó sincs róla. A legszívesebben kizárták volna a másik szemét. Hasonlóképpen hamis jelenet figyelhető meg a Mihai Viteazul-ról készült filmben. Amikor Mihai Viteazul bevonul Suceava várába, a moldvai harcok egy lengyel kapitánnyal vitatkoznak, és megadják magukat. Azt mondják, hogy nem harcolhatnak Havasalföld urával, mivel román, akárcsak ő, és inkább leteszik a fegyvert.

Miért vetették magukat alá a moldvaiak a havasalföldi uralkodónak? Egyszerűen azért, mert a moldvai uralkodó elmenekült az országból, a sereg szétszéledt, és választhattak: vagy megadják magukat, vagy lefejezik őket. Mert, amikor csak tehettek, a havasalföldiek és a moldvaiak egymás fejét vették. Vagyis nem voltak barátok. Mindig ellenségeskedés volt a két ország uralkodói, hadserege, és népe között.

A nemzeti érzület egy modern képződmény. Csak a XVIII-XIX. századtól kezdődően beszélhetünk nemzeti érzületről, román nacionalizmusról. De előtte nem. A középkorban havasalföldiek és moldvaiak voltak. Egyáltalán nem voltak „románok” a középkorban. Ja, hogy ugyanazt a nyelvet beszéltük, ezt felfedezték az írástudók Miron Costin vagy Grigore Ureche. Az átlagembert ez aligha érdekelte.

– Mi alapján döntöttek akkor?

– Mi vagyunk Moldva a mi uralkodóinkkal; ők Havasalföld az ők uralkodójukkal.

– Alárendelődés alapján...

– Pontosan. Következetes hierarchia alapján: jogaink vannak, melyeket Havasalföld uralkodója elismer, megerősít; valamint a moldvaiak esetében Moldva ural-

kodója szavatolja a jogokat. Ezen kívül semmi más. Két hatalom volt, két állam, eltérő érdekekkel.

– Ön milyen filmet készítené, ha...?

– Mihai Viteazul-ról.

– Hogyan rendezné?

– Egészen másképp!

– Azaz? Mondjon néhány jellegzetességet!

– Előtérbe helyezném Jósika István román származású kancellár szerepét, aki kidolgozta az egység tervét. A valóságnak megfelelően kiemelném Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem szerepét. Az egység tervét, az egész folyamatot, Mihai Viteazul történetét a 15 éves háború európai kontextusába helyezném. Vagyis bemutatnám, hogy mi történt valójában, a forrásoknak, dokumentumoknak megfelelően a mi valódi szerepünket Európában és abban a háborúban.

Mihai Viteazul jelentős uralkodó volt. Tudja, miért? Rövid ideig, néhány hónapig, picivel több, mint egy évig ő vezette a legfontosabb harcokat a török ellen, az osztrákok által pénzelve. Miért? Egy Duna menti ütközőzóna megteremtésével próbálták gyengíteni a török jelenlétet Magyarország központi és északi részében. Egy rövid ideig valóban fontos szerepet játszott. És sajnos, akik a 15 éves háborúról írnak az egyetemes történelemben, nem nagyon emlegetik Mihai Viteazul szerepét. Annak ellenére, hogy Rudolf császár is elismerte a szerepét. Tehát a kortársak, a Szent Liga vezetői elismerték Mihai Viteazul hozzájárulását.

Mi azonban, egy másik szempontot követve, eltúlozzuk Mihai Viteazul jelentőségét, s ezzel bajt okozunk.

– Vagyis nem vagyunk hitelesek.

– Pontosan. Mi magunk játsszuk el a hitelünket. Sajnos. Ha elfogulatlan történetírást művelnénk, akkor lehet, hogy nemzetközileg is elismernének.

– Tehát végül mégis fontos volt az a rövidke ideig tartó egyesülés, amelynek inkább katonai-stratégiai okai voltak, nem pedig „nemzeti” megfontolások vezették.

– Pontosan. Az egyesítés indoka kizárólag csakis stratégiai természetű volt. Mi volt a valódi indok? 1526-ban, a mohácsi vészkor Európa közepén eltűnik a Magyar Királyság mint jelentős politikai és katonai hatalom. Merthogy egészen addig Magyarország verte vissza az Európa felé terjeszkedő Török Birodalmat. Gyakorlatilag összeomlott a térségben az erőegyensúly. Az osztrákok nem voltak elég erősek ahhoz, hogy a térség erőegyensúlyát fenntartsák. Aztán 1600 táján, Mihai Viteazul idejében, a 13 éves háború kontextusában Erdély fejedelme – az általunk kevésbé ismert román származású Jósika István kancellár tanácsa alapján – arra a következtetésre jutott, hogy a három fejedelemség egyesítésével jelentős katonai erőt alkothatnak. A călugăreni-i ütközet utáni helyzet volt a minta. A călugăreni-i csatából Mihai Viteazul vissza-

vonult, és ezt követően megérkezett az erdélyi hadsereg. Báthory Zsigmond parancsnoksága alatt állt Erdély, Havasalföld és Moldva hadserege. A három ország egyesített hadereje a Duna túloldalára verte vissza a törököt.

Báthory Zsigmond nem foglalkozott többet ezzel az ötlettel, de átvette tőle Mihai Viteazul, mivel tudta, hogy a három fejedelemség jelentős erőt alkot együtt. Így született meg az egyesülés gondolata, amelyet aztán két évszázadon át elfelejtettek. Csak az 1848-asok fedezik fel újra.

Tudta Ön, hogy a XIX. századi történelemkönyvekben alig-alig említik Mihai Viteazul-t? Nyilván, Bălcescu írását leszámítva, amelynek azonban szinte semmi jelentősége nem volt akkoriban.

– De úgy tanultuk, hogy Bălcescu írása megváltoztatta a szemléletet...

– Dehogy! Nem volt jelentősége akkoriban. Majd csak 1920 után nyomtatták ki több kiadásban. Majd csak 1920 után népszerűsítették Bălcescu-t, főleg a kommunizmus idejében. Miért? A XIX. században Bălcescu a politikai eszméivel vált ismertté, nem pedig történészként. Túlzás történészeknek nevezni. Bălcescu könyve, „A románok Mihai Viteazul idejében”, egyféle szépirodalmi alkotás, történelmi regény. Legyünk őszinték! Nem tanulmányozott dokumentumokat, nem járt levéltárakban. Nem kutatót a XIX. századi történelemtudomány módszerei alapján. A XIX. században már egy komoly történelemtudományról beszélhetünk, pozitívista történetírásról. Mi azonban megkésztettek, romantikusok voltunk, amennyiben Bălcescu írását vesszük alapul.

A lényeg a következő: Mihai Viteazul-t és vele együtt Bălcescu írását majd csak 1918 után fedeztük fel magunknak.

Ha már úgyis Mihai Viteazulról beszélünk, lássuk egy másik arcát: miként foglalta el a trónt, hogyan gyűjtötte össze a pénzt, hogy megvásárolja a trónt? Juhokkal kereskedett. Juhokat árult a Török Birodalomnak. Így gyűjtötte össze a vagyont. És ezen kívül kölcsönökhöz folyamodott.

– Íme, mennyi szép története van középkori történelmünknek!

– Összevetve a mai történelemmel, Mihai Viteazul első törökellenes tette az volt, hogy összegyűjtötte a hitelezőket egy mulatságra, és mindannyiukat megölte. Ezt az eseményt a mi történetírásunk dicsőséges hőstettnek tekinti. De minek tekintenénk azt, ha ma összegyűjtenénk a hitelezőket, bankok vezetőit, és felgyűjtanánk, megölnénk őket?

– Barbár cselekedet lenne.

– Mihai Viteazul lépése is barbár tettnek számított. Amikor 1594-ben összegyűjtötte a hitelezőket, és mindannyiukat megölte, barbárként viselkedett.

Tehát elfogulatlanul szemlélve az eseményeket, azt látjuk, hogy nem csak hőstetteink voltak.

Sudoku (59)

A négyzetrács üres négyzeteibe úgy kell beírunk a hiányzó számokat 1-től 9-ig, hogy minden sorban, oszlopban és a kis négyzetekben is egyetlen szám se ismétlődjön.

Készítette: Sebe Zoltán

9		1			8		7	
	2							
		7						
			9					8
3	7	6		1				9
					6			
			1	8	4	9		
1								4
4	9							8

Világítótornyok (57)

A mellékelt ábra a tengert jelképezi, amelyen világítótornyok vannak elhelyezve. A tornyok rendeltetése, hogy megvilágítsák a hatósugarukba eső sort és oszlopot. Minden világítótorony annyi – egy négyzet méretű – hajót világít meg, amennyit a tornyon feltüntetett szám jelöl.

Határozza meg a hajók helyzetét, tudva azt, hogy hajó hajóval és hajó világítótornnyal még sarkosan sem érintkezhet! A tengeren 11 hajó található.

Készítette:
Sebe Zoltán

					4				
0									
						2			
				1					
	4								
					1				
									3
					4				

Kisebb-nagyobb, mint... (33)

Az ábra min den sorában és minden oszlopában az 1-5-ig (is) terjedő pozitív szám egyszer szerepel. Az előre megadott

számok és jelek segítségével töltse ki a hálót, tudva azt, hogy:
„<”
- kisebb mint...;
„>”
- nagyobb mint...

Sebe Zoltán

		>	2	>				
		<						
	<	5	>		<			∇
		∇	∧					∇
	<		<		>	4	>	
						∧		
			<	3				

Beszólás:

A pénz beszél. Azt mondja, viszlát!

RMPSZ Kupa – megyei szakasz

A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége égisze alatt teremfoci-bajnokságot szervez (csak pedagógusoknak) a Domokos Kázmér Szakközépiskola november 24-én az iskola mindkét tornatermében.

A program a következő:
- 9,00 órától – Technikai gyűlés;
- 9,30-13,00 órá között – Csoporthíradások;

- 13,00 órától – Ebédszünet;
- 14,00 órától – Döntők;
- 16,00 órától – Eredményhirdetés;

Mindenkit szeretettel várunk szurkolni a szóvatai tanároknak! Támogatóink: a Communitas Alapítvány, a Domokos Kázmér Szakközépiskola és a Pro Scola Szóvata Alapítvány.

Soós Levente

Vicc

Főnök a beosztottak:
- Tudja, Kovács, az a baj, hogy az okosak mindig kételkednek, a hülyék meg mindig mindenben holtbiztosak.
- És ez tényleg így van főnök?
- Így hát!

Az irodába lépve, a rendőrszt látja, hogy az egyik beosztottja áll az íróasztalon, és éppen egy

izzót csavar be a lámpába.

- Tizedes, legalább újságpapírra állt volna!

- Nincs rá szükségem. Így is elértem

- Mit is mondott, doktor úr? Homár?

- Nem, Mari néni. Rák!

- Mi az, fekete és fehér levelei vannak?

- Néger postás.

Bűvös négyzet (53)

Meghatározások:

1. ... Ferenc, zeneszerző. 2. A szerelmi költészet műzsája. 3. Szextett (zenei kifejezés). 4. Hajtást más növénybe átültet. 5. Ritka szita.

Készítette: Dósa Márta

Csapatunk a megyei labdarúgó-bajnokságban

Az őszi labdarúgó idény befejezése előtt három fordulóval vagyunk számba a megyei bajnokság küzdelmeiben résztvevő helyi Medve-tó Mobila labdarúgó együttes teljesítményét!

Ahogy átnézzük a tucatnyi mérkőzés eredményeit, megállapíthatjuk, hogy a labdarúgásban megszokott meccseredmények mellett olyanok is vannak, amelyek inkább vízilabda mérkőzéseken tűnének természetesnek. az 1-0, az 1-2, a 2-4, a 3-1, de még a 4-3 is rendjén valónak tűnik. De mit szólunk a 7-1-es, a 7-0-as, a 8-0-as vagy a 0-12-es eredményekhez? Hogy született ilyen gólzapor egy-egy mérkőzésen, és hogy lehet egymást követő hétvégeken előbb 7-1-gyel majd 0-12-vel zárni. Na, persze, változnak az ellenfelek gyengéről kitűnőre, de akkor is!

Mindig is állítottam, hogy egy csapatot nem lehet a bajnokságban féltucatnyi góllal (tucatról ne is beszéljünk!) megverni. Ilyen vereségekbe csak belefutni lehet, amikor több sikertelenség után nem csak a győzelembe vetett hitét, de önmagát is elveszíti egy csapat.

Egy kis szerencse nélkül jó játékkal is ki lehet kapni. Nem egyszer megtörtént ez bármelyik együttesrel, de viszonylag gyenge játékkal is normális határok között lehet tartani egy mérkőzést, akár egy vereséget is. A 7-8 gólos győzelmeknek, persze, örülünk. azt jelentik, hogy ellenfeleink is olykor összeroppannak, nem bírják elviselni egy-egy mérkőzés súlyát. Ha csak a mieink győzhetnek nagy gólarányú győzelmekkel, azt mondhatnánk, hogy ők ennyivel jobbabb ellenfeleiknél.

Azt hiszem, ez a hullámlás a csapat gyenge pontja. A jó csapatforma hosszabb időn keresztül való megtartásának képtelensége. Olykor csak összpontosítás hiányán múlik a győzelem, néha könnyebb fajsúlyú ellenfeleknek engednek át pontokat. A nagyon jó teljesítménytől a csapnivalóig bármi megtörténhet és meg is történik velük. Úgy tűnik, hogy inkább fejben veszítenek el megnyerhető meccseket. Néha szárnyalnak, és egymás után teremtenek gólhelyzeteket, amelyek egy részét sikerül is kiaknázniuk, máskor akár sok helyzet ellenére is kénytelenek

vesztesen elhagyni a játszóteret.

Ha az összteljesítményt nézzük, akkor nem lehetünk elégedettek, hiszen egy adott és nem túl nagy költségvetéssel sikerül évről évre a bajnokság meghatározó együttesei között lenni, velük rivalizálni. Főbb riválisaik szinte évente cserélődnek, a Medve-tó Mobila viszont mindig ott van az élbolyban, s olykor sikerül a bajnokságot is megnyernie. Ebben kicsi a hullámlás, mondhatni, konstansak. Velük mindig számolnia kell annak, aki a bajnoki címre tör. Ez, természetesen, minősíti a játékoskeretet és az együttesnél folyó szakmai munkát.

Na, de lássuk a fordulónkénti eredményeket:

1. forduló: Szóvata – MSE Marosvásárhely 1-0. Gólszerző: Nikolics Ferenc;

2. forduló: Búzásbesenyő – Szóvata 1-2. Góljainkat Buțiu Mihai és Simó Csaba szerezték;

3. forduló: Szóvata – Kutyalva 7-0. Gólszerzők: Simó Csaba 2, Nikolics Ferenc 2, Buțiu Mihai, Bálint Levente, Kacsó Gellért.

4. forduló: FC Junior Marosvásárhely – Szóvata 2-4. Góljainkat

Buțiu Mihai 2, Silion Petru és Nikolics Ferenc lötték.

5. forduló: Szóvata – Radnót 7-1. Gólszerzőink: Simó Csaba 2, Buțiu Mihai, Silion Petru, Nikolics Ferenc, Vass István, Král Csaba.

6. forduló: Marosludas – Szóvata 12-0.

7. forduló: Szóvata – Nyárádszereda 1-0, Bálint Levente góljával.

8. forduló: Názánfalva – Szóvata 3-1. Gólunkat Bálint Levente szerezte.

9. forduló: Szóvata – Gaz metan Marosvásárhely 3-1. Góllövőink: Buțiu Mihai 2 és Bálint Levente.

10. forduló: Gliga Company Szászrégen – Szóvata 4-3. Góljainkat Buțiu Mihai 2 és Bálint Levente szerezték.

11. forduló: Szóvata – Sármás 8-0. Kacsó Gellért 3, Buțiu Mihai 3, Simó Csaba és Silion Petru záporozták a gólokat.

12. forduló: Mezőmehes – Szóvata 1-0.

Tizenkét forduló után így nézett ki az eredménytáblázat éle:

1. Marosludas 33 ponttal;

2. Marosoroszfalu 27 ponttal;

3. Szóvata 24 ponttal;

4. Gaz metan Marosvásárhely 20 ponttal;

Góllövőink listája így nézett ki:

1. Buțiu Mihai 12 gól;

2. Simó Csaba 6 gól;

3-4. Nikolics Ferenc és Bálint Levente 5 gól;

5. Kacsó Gellért 4 gól;

6. Silion Petru 3 gól;

7-8. Vass István és Král Csaba 1 gól.

A 13. fordulót az elmúlt hét végén játszották. A mieinknek nagy esélyük volt arra, hogy befogják a második helyen tanyázó Marosoroszfalu, hiszen saját pályáján éppen őt fogadhatta.

Mégsem ez történt. Bár volt hajtás és helyzetek is adódtak a mieink előtt, végül mégis vereséggel hagyták el a játéktér. Mondhatni, hogy tizenegyesekkel veszítettek, hiszen a vendégek belőtték a megítélt büntetőjüket, a mieink meg nem. Szóvata – Marosoroszfalu 1-2.

A 14. fordulóban Szóvata áll.

A 15. és egyben utolsó fordulóban Dánoson vendégszerepelnek a mieink.

Molnos Ferenc

lős kiadó: Szóvata Város Polgármesteri Hivatala, Péter Ferenc polgármester

Szerkeszti: Molnos Ferenc, Grafikai szerkesztő: Siklodi Zsolt

Lapszámunk munkatársai: Abodi László, Angi Noémi, Bartha Éva, Dósa Márta,

Kiss Enikő, Mátyás Imola, Sebe Zoltán, Soós Levente, Szabó Attila

1 S S N 2 0 6 9 - 0 8 2 7